

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 180 (1430) ♦ Середа, 2 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

Парламентська хроніка

СУДДІ ПОГОМОНЯТЬ З ОКРЕМИМИ ДЕПУТАТАМИ ПРО ЛЮБОВ ПАЛКУ І ЗРОЗУМІЛУ. До двох крісел

Ранкове засідання 1 жовтня

З усього видно: Голова Верховної Ради Олександр Мороз має твердий намір, керуючись Конституцією України, покінчити з одночасною діяльністю народних депутатів у парламенті і в органах державної, виконавчої влади чи в народному господарстві. Принаймні після ранкової «розминки».

з якої, як завжди, починається сесійний тиждень, він повідомив, що до Київського міського суду вже подано позов про позбавлення депутатських мандатів ряду народних обранців, які вперто не бажають розстатися з обома кріслами. Крім того, готується ще кілька чергових подань до органів правосуддя.

(Закінчення на 2-й стор.)

Шолом, Києве!

Учора Верховна Рада України приймала колег з Києсту (парламенту) Ізраїлю. До складу делегації, яку очолює Роман Бронфман, увійшли представники партії «Ізраель ба-Алія», що об'єднала наукову і творчу інтелігенцію Ізраїлю, а також репатріантів, зокрема і вихідців з України.

Гостей прийняв Голова Верховної

Ради Олександр Мороз. Відбулися зустрічі з депутатами фракції Народний Рух України та груп «Реформи» і «Державність». З колегами зустрілися також члени депутатської групи «Україна-Ізраїль». Сторони, зокрема, обмінялися думками щодо зміцнення міжпарламентських зв'язків, напрямів економічного співробітництва двох держав. На думку обох сторін, наші країни зближає не тільки історія, а й тісні родинні взаємини, що, безсумнівно, сприяє налагодженню контактів між державами. Адже, як зазначив пан Бронфман, «народна дипломатія — сильніша за офіційну».

Гривня потребує підтримки. Грошової

Члени урядової делегації України на чолі з прем'єр-міністром Віктором Пинзеником взяли участь у щорічних зборах Міжнародного валютного фонду й Світового банку, а також провели ряд зустрічей із представниками цих організацій.

Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», українська сторона поінформувала директора-розпорядника МВФ Мішеля Камdessus та його першого заступника Стенлі Фішера про результати грошової реформи в Україні

й заходи уряду щодо подальшого реформування економіки. Сторони обговорили питання забезпечення зовнішнього фінансування України 1997 року, що дало б змогу уряду більш ефективно розпоряджатися бюджетними коштами й забезпечити подальшу стабільність гривні.

Члени української делегації провели також зустрічі з президентом Світового банку Джеймсом Вульфінсом, керівниками делегацій США, Франції, Польщі, Чехії, Ірландії.

Урожай-96

Такі гіркі солодкі обжинки

У керівників АПК Черкаської області настрої найпощуріший від важких осінніх хмар.

— За три десятки років праці в сільському господарстві, — ділиться заступник начальника обласного управління сільгосппроду Володимир Ілляшенко, — я не пам'ятаю такого критичного стану а бурякових ланах: за півмісяця буряків викопано лише на 9 тисяч гектарів зі 119 тисяч посіяних... Це катастрофа...

(Закінчення на 8-й стор.)

Наш спонсор лотереї-97

Десять пригорш сміху від «Веселої січі»

Що? Не чули, щоб сміх пригоршами давали? Тоді хутко збирайте валізи й швиденько — на потяг до Запоріжжя, де 5—6 жовтня вибудеться друге всеукраїнське свято гумору «Весела січ».

Перше, минулорічне, було проведено «з вини» Запорізької асоціації гумористів і сатириків та кошового Петра Ребра, «за потурання» міськради на чолі з її головою Олександром Головком та з нагоди 375-ї річниці першого запису в козацькій хроніці про «листування» запорожців із турецьким султаном.

На весь світ про «Веселу січ» розтрубили тоді «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Літературна газета»... Зваживши на найповнішу розповідь про свято в кількох рядочках у нашій газеті, міськрада напередодні другого свята передала десять пригорш сміху — книги «Весела січ» з репортажами, сценаріями, фотознімками, творами та інтерв'ю учасників свята — для розіграшу серед передплатників «Голосу України» на 1997-й рік.

ПОСТАВТЕ НАС НА НОГИ, МЕДСЕСТРО

В Одесі відкрито унікальний, перший не лише в Україні, а й у нових незалежних державах, Інформаційно-навчальний центр медичних сестер.

Обладнання цих кімнат в Одеській обласній клінічній лікарні, відведених під новий центр, мабуть, не кожного вразить: комп'ютери, якіс там прилади, шафи зі спеціальною літературою — їх ба мало тепер зразково обладнаних, передусім комерційних, звичайно, медичних закладів? Та Шерон Вайстин, звертаючись до одеських медиків, не випадково напівжартома-напівсерйозно сказала:

— Коли до вас придуть колеги з Нью-Йорка, з лікарні Коні-Айленд, з якими співробітництває, то не відмовте їм в оших книгах — вони таких ще не мають. І, думаю, по-доброму позаздрять вам...

(Закінчення на 4-й стор.)

ЧУДОДІЙНІ МІКСТУРИ ДЛЯ КВОЛОЇ МЕДИЦИНИ?

Усім нам не прожити без лікарів, а лікарям у часи глобальних суспільних перетворень не прожити без реформи. Про свій кризовий стан неодноразово попереджав громадян Мінздрав України. Нарешті, зміни у медицині насуваються. Чи всі вони — рятує коло для докторів та пацієнтів?

Про нове обличчя старої, як світ, галузі йшлося на зустрічі міністра охорони здоров'я А. Сердюка із журналістами.

(Читайте на 2-й стор.)

У номер

ВІДОКРЕМЛЕНА
ВІД ДЕРЖАВИ,
АЛЕ НЕ ВІД ЖИТТЯ

Президент України Леонід Кучма зустрівся з предстоятелем Української православної церкви митрополитом Володимиром на його прохання.

Митрополит Володимир поінформував Леоніда Кучму про ситуацію в Українській православній церкві, релігійне становище в країні загалом, повідомили Укрінформу в прес-службі Президента України.

Наголосивши, що церква відділена від держави, але не може бути відокремлена від життя суспільства, Президент України висловив своє бачення місця і ролі церкви як духовного стрижня держави та її народу.

СМЕРТНІСТЬ
ПЕРЕВИЩИЛА
НАРОДЖУВАНІСТЬ

Рівень народжуваності в Україні постійно знижується. У більшості регіонів смертність перевищила народжуваність, збільшується кількість безплідних шлюбів, зростає акушерська патологія, що сприяє народженню ослаблених дітей.

Усі ці проблеми розглядаються на міжнародному симпозиумі «Навколишнє середовище і репродукція людини», який відкрився в Києві.

Урожай-96

ЦУКРУ
БУДЕ БІЛЬШЕ

Масові «буракові живи» розпочалися на Волині, де до переробки солодких коренів приступили всі буракопереробні заводи асоціації «Волинцукор».

Перші півтисячі тонн солодкої продукції зійшли сьогодні з конвеєра найпотужнішого в області Гнідацького цукрового заводу.

Безперерйну роботу волинському гіганту гарантує не лише наростаючий потік цукросировини з колективних господарств, а й власна кількостектарна бураківниця нива.

Як повідомив кореспондента Укрінформу генеральний директор асоціації «Волинцукор» Іван Петрук, всі чотири цукрозаводи краю на весі сезон забезпечені відповідно до потреб кокомом, мааутом. Завдання перед переробниками надзвичайно відповідальне: адже площа цукрових буряків в області в колективних і індивідуальних господарствах становить близько 33 тисяч гектарів. С реальна можливість заготовити не менш як 800 тисяч тонн цукросировини, що значно більше, ніж торік. І в остаточному підсумку виробити близько 80 тисяч тонн цукру, що й досі утримує славу так званої «стратегічної» продукції України.

ПОПРАВКА

У номері газети за 1 жовтня 1996 року в інтерв'ю «Принадана історією роль...» з технічних причин сталася помилка. Замість фото Миколи Миколайовича Гориня вміщено портрет його брата. І хоча на нині політиці на благо України плідно трудяться кілька братів Горинів, редакція газети вибачається за прикру недоречність зі згадкою.

ЧУДОДІЙНІ МІКСТУРИ ДЛЯ КВОЛОЇ МЕДИЦИНИ?

(Початок на 1-й стор.)

Країну билих халатів незабаром запиторгить реформами. Про програму дій уряду щодо вдосконалення медичної галузі розповіли журналістам минулої п'ятниці на брифінгу в МОЗ міністр охорони здоров'я Андрій Сердук.

Він проаналізував нинішній стан галузі, оцінивши його як кризовий. Представники мас-медіа повідомили, що вже зроблено на нині перетворень, а також детально ознайомили з тим, що надалі намічено здійснити в архайчій (на цьому етапі міністр наплагає не випадково) системі охорони здоров'я.

Визнано за необхідне ско-

ротити штати, адже останніми роками відбувалося невиправдане дублювання посад. Потрібно, за словами А. Сердука, зменшити кількість ліжок у лікарнях, а насправді — термін перебування хворого в медзакладі. Якщо у розвинутих країнах останнє дорівнює 6-7 дням, то у нас — 17. Звичайно, такі перетворення мають сенс лише за умови належного рівня медобслуговування.

Міністр підкреслив, що якби реформування стартувало раніше, то бюджет (торік на потреби галузі було виділено 182,5 трлн. грн.) витрачався б раціональніше. Окрім за-

наченого, заходи щодо виведення галузі з кризи полягатимуть у розширенні переліку платних медпослуг. Його затверджено відповідною постановою Кабміну, хоча її не підкріплено пільговим оподаткуванням: лікарі сплачують державі податок на рівні з комерційними структурами.

Плановано створення умов для переходу до страхової медицини, запровадження платного лікування іноземців. Також має бути переглянута перелік категорій громадян, які користуються правом на безкоштовні ліки.

Вестиметься тотальна боротьба з імуними, наркотич-

ними, інфекційними захворюваннями. Зокрема жорсткі заходи застосовуватимуться до керівних інфекцій, тобто тих, яким немає місця у цивілізованих державах.

Револьюційні зрушення торкнуться й державних закладів вищої медичної освіти. Мережу вузів, що свого часу враховувала потреби всього СРСР у фахівцях, нині має бути переглянута.

Найбільшюю проблемою галузі — заборгованість із зарплати лікарям. За 9 місяців поточного року видано 77,9% платні. Борг працівникам, за свідченням А. Сердука, накопичено ще з минулого року. Із сесійної трибуни Верхов-

ної Ради міністр охорони здоров'я зосередить увагу депутатів на проблемах матеріального забезпечення медицини. Він не проситиме грошей, а говоритиме про пошук нових джерел фінансування.

Бар'єри, що їх долатимуть вартості нашого здоров'я на дистанції оновлення, надто багато. Головне, щоб автори реформ мудро балансували між їх радикальним розмахом і інтересами медпрацівників й пацієнтів. І щоб до курсу на вразкову західну медицину додався медичний сервіс вищого світового гатунку.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Парламентська хроніка

СУДДІ ПОГОМОНЯТЬ З ОКРЕМИМИ ДЕПУТАТАМИ
ПРО ЛЮБОВ ПАЛКУ І ЗРОЗУМІЛУ.

До двох крісел

Ранкове засідання 1 жовтня

(Початок на 1-й стор.)

Після затвердження графіка на жовтень сесія заслухала інформацію голови Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Олега Таранова про перелік проектів законодавчих актів, запропонованих Президентом України для розгляду на сесії Верховної Ради в позачерговому порядку як невідкладні. Майже всі вони стосуються економічних проблем. Частина з них уже розглянуто, а інші обговорюватимуть у жовтні в першочерговому порядку. Верховна Рада України розглянула питання про голову Тимчасової спеціальної комісії з питань національного ринку енергоносіїв. Ним обрано народного депутата України Миколу Дудченка. ВР також прийняла рішення звернутися до Президента України з проханням виступити 8 жовтня на сесії українського парламенту з позачерговою доповіддю про соціально-економічний стан України.

Анатолій КРАСНЯНСКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Актуальне інтерв'ю

ЖЕНЕВА – ВАЖЛИВА МІЖНАРОДНА ТРИБУНА

Кореспондент Укрінформу Тамара Тарнавська розмовляє з Миколою Маймескулом, новопризначеним постійним представником України при Європейському відділенні ООН та при міжнародних організаціях у Женеві

— Микола Івановичу, Україна також відіграла важливу роль у завершенні підготовки договору про всеосяжну заборону ядерної зброї і забезпечення того, що на сесії Генеральної асамблеї на початку вересня договір було прийнято переважною більшістю голосів. Якою Ви бачите роль Постійного представництва при ООН у Женеві?

— Головне його завдання — зміцнення міжнародного авторитету України як демократичної держави з послідовною передбаченою політикою, як надійного міжнародного партнера. Не забуваймо, що Женева є винятково важливим, я б сказав, світовим центром міжнародної політики. Тут зосереджено дві третини всієї діяльності ООН у галузі розроблення, прав людини і питань гуманітарного співробітництва, торгівлі і розвитку. У Женеві розміщено 7 з 17 міждержавних міжнародних організацій універсального характеру, десятки інших міжнародних організацій та фондів, цільових програм, сотні неурядових організацій. Отже, зміцнюється міжнародний авторитет нашої держави. А візит Президента України до Женеви це повністю підтвердив. Збільшується роль та відповідальність і постійного представництва, і у майбутньому вони будуть зростати.

— Микола Івановичу, нещодавно Ви зустрічалися з Верховним комісаром ООН у справах біженців Садако Огатою. Яке коло питань було порушено під час зустрічі?

— Після вручення мною повноважень Генеральному директору європейського відділення ООН у Женеві Володимир Петровському, зустріч з Верховним комісаром у справах біженців була певною мірою протокольним візитом. Проте під час зустрічі обговорювалося коло конкретних питань, що випливають з домовленостей, яких досяг Президент України під час візиту до Женеви. Мова йде про посилення співробітництва між Україною і

Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців щодо вирішення проблеми репатріації кримських татар та інших депортованих народів на свою історичну батьківщину. Під час розмови з Садако Огатою мені повідомили про те, що УВБК разом з МОМ звернулися із закликом до країн-донорів та відповідних міжнародних організацій щодо фінансування програми співробітництва по репатріації кримських татар та інших депортованих народів.

Щойно я отримав повідомлення про те, що Верховний комісар віднайшла можливість до кінця цього року фінансувати програму повернення депортованих народів, зокрема кримських татар, на сумму 500 тисяч доларів. Тепер готується угода про співробітництво між УВБК та Україною, яка має бути підписана наприкінці вересня. У рамках цієї угоди відкривається повноважне постійне представництво УВБК в Україні. Треба зазначити, що в Україні вже діють 6 центрів приймання біженців. Я думаю, що наведені приклади свідчать про те, що співробітництво України з УВБК посилюється. Допомога з боку УВБК є надзвичайно важливою справою. Проте основний фінансовий тягар облаштування у Криму депортованих у минулому кримських татар та представників інших народів усе ще лежить на плечах України, яка поки що перебуває майже наодинці з цією важкою проблемою. Про це я також говорив з Садако Огатою. Щодо того, чи відповідні міжнародні організації розуміють масштаби проблеми, то треба сказати, що ми знаходимо не тільки розуміння, а й їх готовність своєчасного виконання узгоджених заходів для вирішення складної проблеми репатріації до Криму у минулому депортованих народів, передусім кримських татар.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про оплату праці»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про оплату праці» Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до №50, ст.375; 1981 р., №32, ст.513; 1983 р., №6, ст.87; 1988 р., №23, ст.556; 1991 р., №23, ст.267; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №17, ст.209; 1993 р., №11, ст.93; 1994 р., №3, ст.10; 1995 р., №28, ст.204):

а) назву глави VII викласти у такій редакції:

«Глава VII. Оплата праці»;

б) статті 94—98 викласти у такій редакції:

«Стаття 94. Заробітна плата. Заробітна плата — це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконання ним роботи.

Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства, установ, організацій і максимальним розміром не обмежується.

Питання державного і договірного регулювання оплати праці, прав працівників на оплату праці та їх захисту визначається цим Кодексом, Законом України «Про оплату праці» та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 95. Мінімальна заробітна плата. Індексація заробітної плати.

Мінімальна заробітна плата — це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконання працівником місячної, погодинної норми праці (обсяг робіт).

До мінімальної заробітної плати не включаються доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати.

Розмір мінімальної заробітної плати встановлюється і переглядається відповідно до статей 9 і 10 Закону України «Про оплату праці».

Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств, установ, організацій усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб.

Заробітна плата підлягає індексації в установленому законодавством порядку.

Стаття 96. Тарифна система оплати праці.

Основною організацією оплати праці є тарифна система оплати праці, яка включає тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).

Тарифна система оплати праці використовується для розподілу робіт залежно від їх складності, а працівників — залежно від їх кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Вона є основою формування та диференціації розмірів заробітної плати.

Формування тарифної сітки (схеми посадових окладів) провадиться на основі тарифної ставки робітника першого розряду, що встановлюється в розмірі, який перевищує законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати, та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів).

Віднесення виконуваних робіт до певних тарифних розрядів і присвоєння кваліфікаційних розрядів робітникам провадиться власником або уповноваженим ним органом згідно з тарифно-кваліфікаційним довідником за погодженням з профспілковим або іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом.

Кваліфікаційні розряди підвищуються насамперед робітникам, які успішно виконують установлені норми праці і сумлінно ставляться до своїх трудових обов'язків. Право на підвищення розряду мають робітники, які успішно виконують роботи більш високого розряду не менш як три місяці і склали кваліфікаційний екзаме́н. За грубе порушення технологічної дисципліни та інші серйозні порушення, які спричинили погіршення якості продукції, робітникові може бути знижено кваліфікацію на один розряд. Повищення розряду провадиться в загальному порядку, але не раніше ніж через три місяці після його зниження.

Посадові оклади службовцям встановлює власник або уповноважений ним орган відповідно до посади і кваліфікації працівника. За результатами атестації власник або уповноважений ним орган має

право змінювати посадові оклади службовцям у межах затверджених у встановленому порядку мінімальних і максимальних розмірів окладів на відповідній посаді.

Стаття 97. Оплата праці на підприємствах, в установах і організаціях.

Оплата праці працівників здійснюється за погодженням, відповідно або іншими системами оплати праці. Оплата може провадитися за результатами індивідуальних і колективних робіт.

Форми і системи оплати праці, норми праці, розрядні, тарифні сітки, ставки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат встановлюються підприємствами, установами, організаціями самостійно у колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною та галузевими (регіональними) угодами. Якщо колективний договір на підприємстві, в установі, організації не укладено, власник або уповноважений ним орган зобов'язаний погодити ці питання з профспілковим органом, що представляє інтереси більшості працівників, а у разі його відсутності — з іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом.

Конкретні розміри тарифних ставок (окладів) і відрядних розрядів робітникам, посадових окладів службовцям, а також надбавок, доплат, премій і винагород встановлюються власником або уповноваженим ним органом з урахуванням вимог, передбачених частиною другою цієї статті.

Власник або уповноважений ним орган чи фізична особа не мають права в односторонньому порядку приймати рішення з питань оплати праці, що погіршують умови, встановлені законодавством, угодами, колективними договорами.

Стаття 98. Оплата праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету.

Оплата праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету, здійснюється за підставі законів та інших нормативно-правових актів України, генераль-

ної, галузевих, регіональних угод, колективних договорів у межах бюджетних асигнувань та позабюджетних доходів»;

в) статті 99 і 101 виключити;

г) доповнити Кодекс статтею 102' такого змісту:

«Стаття 102'. Оплата праці за сумісництвом.

Працівники, які працюють за сумісництвом, одержують зарплату за фактично виконану роботу.

Умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій визначаються Кабінетом Міністрів України»;

д) статтю 103 викласти у такій редакції:

«Стаття 103. Повідомлення працівників про запровадження нових або зміну діючих умов оплати праці.

Про нові або зміну діючих умов оплати праці в бік погіршення власник або уповноважений ним орган повинен повідомити працівника не пізніше як за два місяці до їх запровадження або зміни»;

е) частину другу статті 105 викласти у такій редакції:

«Розміри доплат за суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника встановлюються на умовах, передбачених у колективному договорі»;

є) статтю 106 викласти у такій редакції:

«Стаття 106. Оплата роботи в надурочний час.

За погодинною системою оплати праці робота в надурочний час оплачується в подвійному розмірі годинної ставки.

За відрядною системою оплати праці за роботу в надурочний час виплачується доплата у розмірі 100 відсотків тарифної ставки працівника відповідної кваліфікації, оплата праці якого здійснюється за погодинною системою, — за всі відпрацьовані надурочні години.

У разі підсумованого обліку робочого часу оплачуються як надурочні всі години, відпрацьовані понад встановлений робочий час в обліковому періоді, у порядку, передбаченому частинами першою і другою цієї статті.

Компенсація надурочних робіт шляхом надання відпущу не допускається»;

ж) у статті 108 слова «тарифною угодою» замінити словами «генеральною, галу-

зовою (регіональною) угодою»;

з) статті 110 і 115 викласти у такій редакції:

«Стаття 110. Повідомлення працівника про розміри оплати праці.

При кожній виплаті заробітної плати власник або уповноважений ним орган повинен повідомити працівника про такі дані, що належать до періоду, за який провадиться оплата праці:

а) загальна сума заробітної плати з розшифровкою за видами виплат;

б) розміри і підстави відрахувань та утримань із заробітної плати;

в) сума заробітної плати, що належить до виплати»;

«Стаття 115. Строки виплати заробітної плати.

Заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні у строки, встановлені колективним договором, але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів.

У разі, коли день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні.

Заробітна плата працівникам за весь час щорічної відпустки виплачується не пізніше ніж за три дні до початку відпустки».

2. Частину третю статті 19 Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №24, ст.272; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №17, ст.209; 1993 р., №11, ст.93) викласти у такій редакції:

«Мінімальний розмір заробітної плати працівників, які працюють за трудовим договором, визначається відповідно до статей 9 і 10 Закону України «Про оплату праці».

П. Визнати таким, що втрачає чинність, декрет Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року №23-92 «Про оплату праці» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №11, ст.93; №19, ст.211; №24, ст.273; 1994 р., №3, ст.23).

III. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ,
10 вересня 1996 року.

За листами читачів

Інвалідам — порція на трьох

Інвалід Великої Вітчизняної війни І. Сухенко приніс до редакції листа, в якому, посилаючись на твердження таких, як і він, ветеранів-київ'ян В. Мухіна, В. Власова, В. Тюрина та інших, розповідає про неподобства у Київському госпіталі інвалідів війни, де головний лікар — Л. Дудар (Пуша-Водич).

«У цьому госпіталі, — пише автор листа, — нерідко відсутні не лише необхідні ліки, але й вкрай погане харчування, інколи не вистачає навіть хліба».

Редакція попросила Державний комітет України у справах захисту прав споживачів перевірити наведену інформацію. На жаль, вона багато в чому підтвердилася. Скажімо, у серпні хворих інвалідів тут лише один раз частували свіжими овочами, в меншу зовсім не було помідорів, кабачків чи якіхось інших свіжих овочів, фруктів, ягід, як і ковбасних виробів, субпродуктів, сирів тощо. Навіть у день перевірки було приготовано салату з моркви на третину менше, ніж належало: по одній порції на трьох хворих. У харчовому блоці грубо порушують технологію приготування їжі, безконтрольно списують м'ясо, картоплю та інші продукти. Куди вони зникають — один Бог знає.

Матеріали перевірки передано правоохоронним органам для вжиття належних заходів. Сподіваємося, що і Міністерство охорони здоров'я, якому підпорядкований госпіталь, потрубається, щоб ліхайдів було покрано.

Квас — не для нас

Ось рядки з листа В. Гавриленка (Донецчина): «Люди старшого покоління добре знають давнє українське прислів'я: часом — з квасом, порою — з водою».

Так колись оцінювали своє життя наші пращури. А ми нині хіба не так живемо? Завнак квас в Україні — відомий народний напій. Було багато його різновидів: козачий, медовий, малиновий, із сукварів, запорізький, броварський та ін. На жаль, сьогодні це лише історія.

Нещодавно співробітники територіальних органів Держкомзахисту споживачів України перевірили якість вітчизняних безалкогольних напоїв — соків, мінеральних вод та квасу. Виявилось, що ми — забули-безбатечки! Зокрема, у Львові, Чернівцях, Севастополі, деяких інших містах квасом нині взагалі не торгують. На Донецчині виробництво цього колись популярного напою зменшило останнім часом на 83 відсотки. Зате тут, як і в інших регіонах, завзято рекламують і поширюють заморські пенсі, коку, спрайт.

Стурбованість викликає той факт, — наголошує Держкомзахист, — що споживачі ринок все

більше заповнюють безалкогольні напої низької якості, які виготовляють численні спілськи підприємства України та зарубіжжя. Тут нерідко вдаються до обману споживачів, бо реалізовані напої містять надмірну кількість штучних барвників, консервантів, підсилювачів аромату тощо. Виявлено і факти, коли громадян «частують» соками і водами, що не відповідають санітарним вимогам щодо загальної мікробіологічної забрудненості і наявності бактерій групи кишкових паличок. З цих причин під час перевірки було забрано і знято з продажу всі 100 відсотків соків у Чернівцях, Полтавській і Луганській областях; 83 відсотки мінеральної води і квасу на Хмельниччині та ін. Серйозні претензії щодо низької якості безалкогольних напоїв пред'явлено спільним українсько-польським підприємством «Малеф» (Вінниця), українсько-грецькому «Костелло-Київ», українсько-американському «Амолес» (Одеса) та іншим. Всього під час перевірки було видано 525 приписок про заборону виробництва та реалізації неякісної продукції, до адміністративної відповідальності притягнуто 712 осіб, на яких накладено стягнення в загальній сумі 3,1 мільярд карбованців, а на підприємства — штрафи понад 9 мільярд карбованців.

Отаким він нині, наш квас. Хотілося б почути з цього приводу ватоме слово Держхарчпрому України.

Володимир ЧЕРКАС.

Нова дисципліна для старшокласників

Логічним продовженням шкільного курсу «Основи держави і права України» стане новий підручник для загальноосвітніх шкіл, гімназій та ліцеїв «Права людини». Днями Український центр прав людини Української правничої фундації провів семінар, на якому відбулася презентація посібника для вчителів з методики викладання цього курсу.

Нова навчальна дисципліна спрямована на певну переорієнтацію правового світогляду старшокласників, поглиблена поглибити їх знання про основні права людини і громадянина.

Запровадження нового курсу у школах стало можливе завдяки спільним зусиллям Українського центру прав людини, який уже не перший рік працює в галузі освітньої програми, програми TACIS і партнерів з Нідерландського Гельсінкського комітету за участі фахівців Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого, Інституту держави і права НАН України, Львівського університету імені Івана Франка, Інституту міжнародних відносин за сприяння Міносвіти та Ради Європи.

Кримінальна історія

УБИВСТВО ЗАМОВЛЯЄ КОМЕРСАНТ

Звинувачені свою причетність до вбивства заперечували. Особливо старався якийсь там комерсант Риков (прізвища змінено). Хоча він має групу інвалідності, але енергії та спритності його міг позавидити багато хто. Отримуючи прибуток, він міг ще довго безтурботно жити, якби не його надмірні ревнощі до залицяльника своєї дружини. Риков з цими домаганнями вирішив покітчити, а тому й звернувся по допомогу до одного із своїх знайомих, за яким був боржок. Сама справа за своїм характером була проста: подзвонити в двері й тієї миті, коли «дамський залицяльник» відчинятиме — вистріляти.

Перша спроба вбивства була невдала — у кілера Зеленцова здали нерви. Коли все було готове до акту «помсти», він подзвонив. Несподівано за дверима загавкав собака — злочинець поспішив геть.

Тікаючи, лаяв себе останніми словами, мовляв, зі'явзав з цим інвалідом і ось таким чином відробляє борг: за 25 жа-

логідних доларів він має ризикувати.

Наступної ночі Зеленцов вирішив повторити свій вліт. Почувши в телефонній трубі голос господаря квартири, кілер через кілька хвилин стояв біля знайомих дверей.

Дзвінок у двері. Кроки. Клацає замок. Двері трохи відчиняються. Постріл. Шум падаючого тіла додав йому швидкості.

Свою справу він зробив. Тепер чекав на оплату.

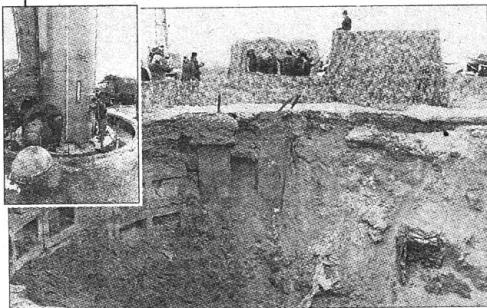
Не знав він, що жертвою злочину став не залицяльник, а його мати. На свою біду, саме вона підійшла до дверей. Куля потрапила прямо в серце.

За вчинене збивство кілера, окрім поганаєння боргу, належала ще премія — аж 500 тисяч карбованців. Гроші, звісно, він не отримав, а замість обійшов суми — 14 років у колонії посиленого режиму. Не забули судді й про безпосереднього замовника, астановивши йому міру покарання — 6 років позбавлення волі.

Володимир ЕЙНАНОВ.

Житомирська область.

Наші ракетники доклали руку до вибуху поблизу Канзас-сіті

ВЛАСНЕ, найбільше відзначився у цій історії заступник міністра оборони України, командуючий 43-ї ракетної армії Володимир Михтук. Саме він натиснув на кнопку знищення (щоправда, символічну) американської шахотно-пускової установки Е-5, розташованої у штаті Міссурі поблизу Канзас-сіті. Втім, вибух таке продріпає. 400 кілограмів тротилу вистриг розтрощили ще один «спальний» міжконтинентальних балістичних ракет.

Армія

Делегация українських ракетників, яка була присутня на ліквідації ІШПУ, відвідала пункт управління МБР та спостерігала за польотом літака-невидимки В-2. Під час безпосередніх зустрічей з американськими колегами українські військовики проаналізували програми будівництва житла для наших ракетників та допомогли з матеріально-технічного забезпечення спільного зменшення ядерної загрози та ліквідації ІШПУ. Міноборони вже отримало 392,3 мільйона доларів такої допомоги.

Загалом, згідно з Договором, знищення очікують 36% шахт від 176 ІШПУ, дислокованих в Україні. 9 з них українська земля вже поховала. Увесь комплекс «ритуальних послуг» з ліквідації лише Первомайської ІШПУ № 110 потягнув на 260 тисяч доларів. Водночас знищення однієї ІШПУ за океаном обходиться американським платникам податків приблизно у 100 тисяч віччезелених. І справа тут не в національних особливостях, а у технологіях. За крутих часів «холодної війни» радянські військовики не підозрювали про існування слова розбросання. ІШПУ бу-

дувалися назавжди — намертво заливалися бетоном, розташовували їх у найвіддаленіших від стороннього ока місцях, за чотирма огорожами колючого дроту, з караульними приміщеннями, підстанціями тощо. Наявність американців, використовуючи нові технології, будували шахти за 300 метрів від людських поселень, без караулу, огорожувавши звичайною сіткою, а ще ставили біля пускових установок макети будиночків та корів. Головна перевага — американські ІШПУ можна розібрати перед ліквідацією, витягнувши заздалегідь із шахти основне закріплення ІШПУ, так звану «склянку». У нас її витягати серйозно дрібних вибухів. Утім українські ракетники й напояють і інші проблеми: поставка та введення в дію певних технічних засобів, навчання персоналу та питання забезпечення пільгового оподаткування діяльності щодо виконання ліквідаційних заходів.

Аліса РОМАНОВА.

На знімку Олександр КЛИМЕНКА: одна з українських шахт, яку було знищено згідно з договором.

Поставте нас на ноги, медсестро

(Початок на 1-й стор.).

Шерон знає, що каже. Вона, як керівник програм медсестринської справи Американського міжнародного альянсу охорони здоров'я (АМАОЗ) і координатор їх провадження в нових незалежних державах (ННД), сама добирала літературу, устаткування в провідних фірмах США. Добирала з поглядом у завтра. Процес зміни, каже вона, постійний, майбутнє настає уже нині, отож Центр в Одесі прагнути устаткувати найновішим. Аби медсестри регіону, сусідніх областей та й усієї України могли черпати тут знання й здобувати навички, яких вони за традиційних методів навчання одержати, на жаль, не можуть.

Справді, хто вони такі, наші медсестри? Не кожна зокрема (бо тут, як і люди інших фахів, вони розрізняються глибиною та широтою знань, практичним досвідом та навичками, ставленням до справи, напершті), а загалом? Майбутню професію обирають часто-густо надто рано (у 14-16 років), навчальні плани в середніх медичних закладах мають досить загаль-

ний характер. Викладачі, у багатьох випадках далекі від медсестринської справи, практичних навичок не мають. Відсутні там і найсучасніші відеопроекти, спеціальна література, обладнання. Тож не дивно, що, приходячи до клінік, такі фахівці самостійні рішення, як правило, прийняти не можуть, а лише виконують вказівки лікарів. Парадокс очевидний, адже саме медсестри мають доглядати за хворими, ставити їм, так би мовити, на ноги. А в ряді лікарень навіть письмового викладу їх обов'язків не мають, інструктажі проводять задля «галючки», в кращому разі, порадять молодим: робіть так, як Марія Іванівна чи Зоя Петрівна. А чи то найкращий критерій?

Щоб поліпшити ситуацію, й створено Центр.

Недарма головний лікар облікарні Василь Гогуленко рекомендував директором Центру не когось там з лікарів з науковим званням (професорів та доцентів, докторів та кандидатів наук у лікарні чимало), а голову медсестру цього медичного закладу Людмилу Каптіонову. Вона, пе-

вен, не дозволить відірватися теорії від практики. І медичних «зірок» до викладання залучатиме. Окрім того, що в Центрі виступає підготовка медичних сестер, він стане місцем зустрічей фахівців, обміну досвідом, обговорення загальних проблем медицини взагалі та медсестринської справи зокрема.

Власне, Центр таким місцем уже став. Бо його відкриття передувала конференція, в якій узяли участь з півтисячі чоловік, серед яких були не тільки медсестри обласної лікарні, а й медики з усього регіону, викладачі та студенти Одеського медичного університету, середніх спеціальних навчальних закладів. І, звичайно, гості з-за океану, без яких Центр просто не народився б: Шерон Вейсман, голова місії Агентства США з міжнародного розвитку Грегорі Х'югер, директор програм АМАОЗ у ННД Дональд Харбік, медичні працівники лікарні Кові-Айленд (Бруклін, Нью-Йорк) — партнерської установи медичної обласної лікарні. До речі, саме завдяки партнерству Одеса й стала першим місцем, де відкрито такий Центр. Надалі планується створити їх у Києві, Єревані, Алмаї, Владивостоку. А одесити вже мріють про відкриття філії свого щойно створеного Центру в районах і містах області, спеціальних навчальних закладах, щоб скрізь підняти медсестринську справу на новий рівень.

Георгій ВОРОТНИК.

Фото
Олександра КЛИМЕНКА.
Одеса.

ЧМП: курс на оздоровлення

Вперше за останні 5 років державна судноплавна компанія «Чорноморське морське пароплавство» (ДК ЧМП) скоротила заборгованість іноземним кредиторам за рахунок прибутку. Загалом зовнішній борг пароплавства становить 208 мільйонів доларів, внутрішній — 11 трільйонів карбованців.

Нині, за словами президента ЧМП Олександра Стогнієнка, пароплавство почало-таки зводитися на ноги. Триває оновлення флоту. До пароплавства повертаються судна, які за часів правління колишнього президента ЧМП було віддано в оренду, ведеться політика на збереження державної судноплавної компанії. До того ж новому керівництву ЧМП вдалося звільнити 46 суден від арешту. Загалом у «закромах» ЧМП

— 216 суден, 15 з яких пасажирські, решта — транспортні. Однак близько сотні суден працює уже більш як 25 років. Тому пароплавство має намір позбавитися збиткового флоту. Вже реалізовано 26 суден з 46 запланованих. Натомість нині ЧМП веде будівництво двох суден власним коштом (один пароплав коштує близько 25 мільйонів доларів) місткістю по 70 тисяч тонн, прибутки від експлуатації яких очікуються у розмірі 6—7 тисяч доларів за добу. Втім Олександр Стогнієнко впевнений, що за відсутності державної підтримки ЧМП догострокрокову програму щодо стабілізації ситуації в галузі за два відведених роки виконати не вдасться.

Алла РОМАНЧУК.

I. Заробляння мозолів на чужій землі. Як право і привілей

ЄЩИМАЛО народних пісень, які оспівують українську працелюбність. Щоправда, за радянських часів, коли і лебедів, і уварняк платили майже однаково, про свою характерну рису ми інколи забували і склалася бльава до пісень. Але насправді, якщо за хорошу роботу платять належні гроші, мало хто з українців відмовиться попрацювати. Шкода лише, що «належну оплату» не завжди гарантує різне підприємство, і часто чи не єдиний спосіб подати свої матеріальні труднощі — це знайти роботу за кордоном.

А зробити це не легко з декількох причин. По-перше, європейський ринок робочої сили вже сформовано. І відбулося це саме за часів існування «залізної завіси», коли радянські люди не мали вільного права виїзду за кордон. Отже, нині Німеччина отримує «труди з України» щодо працевлаштування наших співвітчизників. Хоча всім відомо, як багато людей отримують роботу там не легально. А чи всі вони порушили закон з доброї волі? (До речі, щодо «нелегалів». «Це не наші проблеми», — сказали мені як представники українських державних структур, так і іноземні чиновники.)

А загалом ситуація майже колюча. Угоди про обмін трудовими ресурсами, як правило, хочуть укладати з нами посткомуністичні країни, що зацікавлені не лише «приміяти» наших громадян, а й направити в Україну своїх робітників. Наприклад, нині йдуть переговори зі словами та естонцями. Але з набагато більшим бажанням наші співвітчизники поїхали б якраз у західноєвропейські країни, що навідріз відмовляють Україні в будь-яких переговорах.

Що робити? На мій погляд, тут наші державні органи чинять мудо: вони не намагаються створювати спокусивих перспектив роботи за кордоном, насамперед для молоді, а прагнуть налати «законного вигляду» трудовій міграції, що вже склалася. Найближчим часом можна очікувати поступового, але не різкого збільшення укладених міждержавних угод у цій галузі. Закінкує вже «пробні камінці» до Ізраїлю, Туреччині, Франції, США.

Держава гарантує. Але...

Цей шлях для «богатири», який бажає потрапити на роботу за кордон, називається «тихіше йдеш, але й далі не будеш». Розсухають районний центр зайнятості населення буде неважко. І там ви довідаєтесь, що «працевлаштування українських громадян можливе лише в тих країнах, з якими наша держава уклала відповідні угоди». Їх небагато: Росія, Молдова, Польща, Литва, Білорусь, Вірменія, Латвія, а після ратифікації відповідних угод до них предянуться В'єтнам та Чехія. От і вся географія.

Щоправда, шахтарям легально можна попрацювати також на Шпіцбергені — північному норвезькому архіпелазі. Про це варто поговорити окремо, оскільки цей острів — чи не єдине місце за межами нашої батьківщини, де високо цінують професіоналізм українських робітників. Але цінують його... росіяни.

Згідно з Паризьким договором 1920 року, за яким Шпіцберген відійшов до Норвегії, Радянський Союз мав право здійснювати на території архіпелагу господарську діяльність. Зокрема, на двох великих шахтах у селищах Барендбург та Піраміда. Десятиліттями на архіпелазі працювали шахтарі Донбасу (там подібні поклади вугілля). Після розпаду СРСР рудники у спадок отримала Росія, а вербування робітників здійснює вже російський концерн «Арктиквугілля». Отже, робота на Шпіцбергені фактично є роботою у РФ.

А чи є в українських шахтарів перспективи працевлаштування на норвезьких шахтах Шпіцбергену, де, скажімо, вже працюють американці? Про це я запитала у Нальзичафного та Поновожакого Посла Королівства Норвегії в Україні Ойвінда Нордсеттена: «Ні. І справа не лише в мові або незнайомому обладнанні. Вже понад 20 років у нашій країні заборонено працевлаштування іноземців. Я часто читаю в газетах, що деякі фірми пропонують роботу в Норвегії. Моя порада: не довіряйте їм. Насправді українські громадяни, окрім винятків, не мають права працювати в нас. Цей принцип, та й практика — загальноєвропейські».

Покаже «проба»?

Такими самими категоричними щодо наших трударів є майже всі розвинені країни. Наприклад, Німеччина та Греція не захотіли навіть розпочати переговори з Україною щодо працевлаштування наших співвітчизників. Хоча всім відомо, як багато людей отримують роботу там не легально. А чи всі вони порушили закон з доброї волі? (До речі, щодо «нелегалів». «Це не наші проблеми», — сказали мені як представники українських державних структур, так і іноземні чиновники.)

А загалом ситуація майже колюча. Угоди про обмін трудовими ресурсами, як правило, хочуть укладати з нами посткомуністичні країни, що зацікавлені не лише «приміяти» наших громадян, а й направити в Україну своїх робітників. Наприклад, нині йдуть переговори зі словами та естонцями. Але з набагато більшим бажанням наші співвітчизники поїхали б якраз у західноєвропейські країни, що навідріз відмовляють Україні в будь-яких переговорах.

Що робити? На мій погляд, тут наші державні органи чинять мудо: вони не намагаються створювати спокусивих перспектив роботи за кордоном, насамперед для молоді, а прагнуть налати «законного вигляду» трудовій міграції, що вже склалася. Найближчим часом можна очікувати поступового, але не різкого збільшення укладених міждержавних угод у цій галузі. Закінкує вже «пробні камінці» до Ізраїлю, Туреччині, Франції, США.

Отже, значно розшириться «географічні можливості» працевлаштування державними службами. Але й тоді проблем у них не поменшає. Можливості центрів зайнятості обмежені: вони не шукають вакантні місця для робітників, а лише виконують надіслані роботодавцем замовлення. Тому і результати слабенкі: за півроку (1996) працевлаштувано за кордон лише 700 українських громадян, з них 500 — до Росії. А за два роки до Польщі через державні служби зайнятості потрапило... 55 чоловік. Дивно, що й ці погодилися працювати за ті зарплати, які пропонували офіційні польські наймачі. Невдано Миколайовський судномонтний завод припинив відправляти своїх робітників до Польщі через державний центр зайнятості, довідавшись, що комерційні структури влаштовують українців на той самий польський завод на набагато кращих умовах. І це не єдиний випадок.

Отже, працевлаштування державними організаціями — надійне, але не завжди вигідне. Тому більшість надале перевагу комерційним структурам, про які йтиметься далі.

Надія БЕДРИЧУК.

(Далі буде)

Хроніка. Факти. Події

Делі

Гуркоче громадянська війна

«Захоплення Кабула загонами руху «Талибан» може викликати початок нового етапу громадянської війни в Афганістані. Поглиблення кризової ситуації в цій країні створює загрозу інтересам Індії, Ірану, держав Центральної Азії й Пакистану». На цьому наголошено у розповсюдженій тут заяві міністра закордонних справ Індії Індера Кумара Гуджрала.

Єреван

У президенти на другий термін

Левон Тер-Петросян переміг на президентських виборах у Вірменії і його обрано головою держави на другий п'ятирічний термін. Підбиті підсумки виборів свідчать, що за Левона Тер-Петросяна подано 51,7% голосів, за його суперника — лідера опозиції Вагана Манукяна — 41,29%. Кандидат комуністів Сергій Баладян отримав 6,34%, а представник науково-промислового та громадянського Союзу Вірменії Ашот Манучарян — 0,6% голосів виборців.

Белград

Зібралися утрюх. Працювати

Перша зустріч всіх трьох членів Президії, вищого колективного органу Боснії та Герцеговини (BiH), відбулася в Сараєві. Вперше після загальних виборів, що пройшли 14 вересня, зустрілися лідери трьох громад БiГ: мусульманин Алія Ізетбегович, серб Момчило Країніч і хорват Крешимір Зубак. За задумом «архитекторів» Дейтонських угод, їм належить протримати двох переміжних років спільною управлінням країною. Головою Президії весь цей термін буде Алія Ізетбегович, який набрав найбільше голосів виборців. Зустріч мала неофіційний характер і відбувалася за відкритими дверима.

Прага

«Атомний закон» спричинить багато суперечок

На порядку денний осінньої сесії Палати депутатів Чеської Республіки, яка розпочинається, вносять питання, що викликають особливі гострі суперечки між депутатами від правих і лівих партій країни. Так, наприклад, передбачає розгляд підготовленого урядовою коаліцією правих партій проекту так званого «атомного закону», який дає можливість розташувати на чеській території ядерну зброю, проти чого виступає ліва опозиція. Бурхливому дискусії може бути й при обговоренні повідомлення кабінету про хід приватизації.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Хай живе монархія!

Хто сказав, що в час інформаційних супергігігантів монархія — це анахронізм, який давно віджив? Королева Єлизавета II загнала в глухий кут своїх критиків і зробила перші кроки у кібер-простір, оголосивши про те, що Букінгемський палац відриває у міжнародний комп'ютерний мережі Інтернет свій куточок.

У вітальному посланні королева пише: «Ми сподіваємося, що ці електронні сторінки наблизять нас до життя і інтересів наших молодих підданих».

Переваги «віртуальної» монархії практично безмежні. Наприклад, піддани зможуть дати клятву вірності на комп'ютерній «аудієнції» з самою королевою, яка планує виявляти знаки «віртуальної» уваги користувачам Інтернету. Більш того, королеві не доведеться ріднитися з прем'єр-міністром.

—Відбулося начебто відновлення всієї тієї влади, якої парламент протягом віків поступово позбавляв королеву. І нині вона може продемонструвати, чому б і у віртуальному світі, живучість і стійкість монархічного правління, — вважає великий знанець конституції лорд Фозлі.

Конституція. Кому вона потрібна?

МАЙБУТНІЙ референдум, призначений президентом Білорусі Олександром Лукашенком на 7 листопада, породжує припущення, яких давно не переживали ці сусідня держава. Проект нової конституції, запропонований президентом (так званою ініціативою Лукашенка), досить неоднозначно сприймає як Конституційний суд, так і Верховна Рада Білорусі.

Заява глави парламенту Семена Шаренкова («в республіці запало фашизмом») набула такого розголосу за кордоном, що в адміністрації президента було вирішено терміново спорядити делегації, які мають відвідати всі сусідні держави і розповісти про «плюси» нового проекту. Минулого тижня така делегація поїхала і в Києві. На думку начальника головного управління суспільно-політичної інформації адміністрації президента Михайла Піддана, імідж Білорусі, у тому числі й президента, потерпає від того, що ця країна перебуває в інформаційній блоkadі. Мовляв, саме тому, кажучи про Білорусь, застосовують вирази «дика республіка» та «диктатура фашизму». Під таким кутом

зору дивляться й на ініціативу Лукашенка». Михайло Підданий вважає, що зміна Основного Закону називалася однаково: «постала реальна потреба у розмежуванні повноважень усіх гілок влади», зокрема, слід покласти край «всевладдя рад» тощо. «Навіть експерти Ради Європи після вивчення законодавства Білорусі зробили висновок: якщо Конституцію не буде змінено, то Білорусь прийде до московських подій 1993 року».

Отож справа лише у боротьбі за владу? Чому в такому разі Конституційний суд Білорусі виступив проти запропонованого законопроекту? Заступник начальника головного управління правового забезпечення адміністрації президента Олександр Плохосвицький вважає, що в Конституційному суді всі перейняли переважно тим, що можуть втратити роботу (адже якщо конституцію Лукашенка буде прийнято, то президент здобуде право... призначати членів Конституційного суду). Тож... Просто депутати бояться втратити частину своїх повноважень, а судді — зарплату платують. Єдине, що залишається з'ясувати: а яким саме чином нова конституція

розмежуватиме повноваження трьох гілок влади?

— Це станеться за рахунок істотного розширення повноважень президента, — вважає директор білоруського Інституту незалежних досліджень «Центр стратегічних ініціатив» Леонід Зайка. — Нова конституція передбачає створення двопалатного парламенту, і частину верхньої палати (сенату) формуватиме сам президент, призначачи своїх прибічників. Крім того, укази президента матимуть силу закону. Таким чином нижня палата парламенту перетворюється на орган... без повноважень. Постає питання про легітимність влади: хто матиме право творити закони? Виходить, що парламент — не законодавчий орган, а «кишенкове» народне зібрання. Немає жодних сумнівів у тому, що нову конституцію писано під конкретну людину — Олександра Лукашенка, що і спричиняє занепокоєння. І головне, що нову конституцію намагаються протягнути у той час, коли Верховна Рада, нерешити, почала конституційно законодавчу роботу і стала реальною силою, яка може контролювати президента.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Вітчизняний стиль

МІЦНА РОДИНА — СИЛЬНА УКРАЇНА, або Ідеологія... сімейного виробництва

УТОМУ, що чернігівські пивовари вирішили разом з технологією виробництва істотно змінити передусім психологію, культуру взаємн у колективі, начебто нічого незвичного нема. Адже де ніби не хрпоти і не прагнуть мати гарну дисципліну, порядок, високу свідомість працівників? Валентин Мельничук, голова правління акціонерного товариства «Чернігівський пивкомбінат «Десна», здається, перший в Україні ініціатор вирішення цієї проблеми... через сім'ю.

дай мені розум відірвати перше від другого. Без Бога, без чистоти духу, впевнений, не можна зробити як слід будь-яку добру й вагомую справу. Так, наше акціонерне товариство вкладає великі кошти в переобладнання цехів. І це запорука успіху. Але водночас гарантією успіху є і духовні орієнтири трудивників, їх відповідальне ставлення до праці. Ми прагнемо зробити не просто продукцію, а напої, які принесуть споживачам піднесений настрій, радість і хоча б краплинку здоров'я. У рекламних проспектах ви помітите невідому фразу: «Пиво, в якому є душа». Не секрет, що прохолодне ставлення пивовара до роботи, його нехлюйство безпосередньо впливають на якість продукції. Тому, нехай вас це не дивує, я часто в цехах запрошую співрозмовників до уважного вивчення Біблії. Коли чисті помисли, дух — руки творять по-божому. Всю продукцію свою ми робимо винятково з екологічно чистої джерельної води, яку добуваємо з 700-метрової глибини. Вона зберігає свою первозданну свіжість і чистоту. Ось тому ми не були байдужі до відкопання знайденого археологами середньовічного колодязя. Сьогодні він облаштований, з нього можна пити джерельну воду. Ми хочемо, щоб екологічно чиста вода дала людям здоров'я, багатість, наснагу. У словотлумачі слово «Ніка», скажімо, лише ароматичні натуральні компоненти з настоїв дерев'я, м'яти, кориандру. А є «Ніка», настояна на хмелю, кмині. Лікувальна вода «Поліська» за яку ми цього року в Мінську отримали срібну медаль, цілюща тощо. Останнім часом змінилися й зовнішнє оформлення нашої продукції. Пляшки з красивими етикетками везуть як сувеніри за кордон, беруть на презентації, конференції. У такий спосіб ми змінюємо й контингент шанувальників пива. Нашу продукцію

коштів вирішуються на, так би мовити, родинній раді — загальних зборах. Буду відвертий, у нас не все ідеально в стосунках, у ставленні до праці. Ось тому ми взяли курс на демократичність, взаємоповагу в колективі. Мій трудовий ранок починається у цехах: вислуховую робітників, начальників цехів. Потім вони мене слухають. Я — їм про своє бачення проблеми. Вони — про своє. У дискусії, головно, народжується істина. Я радий, що колектив акціонерів-власників по-сімейному вирішив не прагнути з'ясування збагачення (та така нагода у нас є), а вкласти майже 2,5 мільйона доларів у реконструкцію виробництва. Вже змонтовано відповідні лінії, апаратури. Залучаємо інвесторів. Усе це дає нам можливість уже сьогодні робити пиво, напої за високими міжнародними стандартами якості.

—Шойво з Антуція Гордієвського району повернулася археологічна експедиція, яка розкопала сільний у Європі збережений з XI століття чернігівський колодяз джерельної волю. Відома, що ваш пивкомбінат фінансує роботу археологів. Якось важко прослідкувати зв'язок між пивом... і археологією.

—А він є. З чого починається мій робочий день як людини, як керівника? Після пробудження я шоранку звертаюся до Бога: «Боже, дай мені сили зробити те, що я можу зробити. Боже, дай мені мужність не братися за те, що я не можу зробити. Боже,

сьогодні не соромно принести в дім, на родине свято або на ділову зустріч партнерів тощо.

—Валентин Васильовичу, сьогодні вашої «сімейної» ідеології, мабуть, не було б, якби ви на кілька років не залишили пивкомбінат?

—Можливо. Адже школа політичного діяча була досить серйозна. Я пройшов шлях від голови однієї з найпрогресивніших рад України, яка першою на Присесенні підняла синьо-жовтий прапор над своїм приміщенням, до преставника Президента в Чернігівській області. Погодьтеся: це додало й досвіду, і розуміння чинувати деякі речі. Колись, наприклад, вважалося мало не трагедією, якщо після високої посади керівник потрапляв на своє попереднє місце роботи. Я чесно кажу, був і гордий, і шалений, що колектив пивовара без жодної підказки згорі брав мене на альтернативний основі кілька місяців тому своїм керівником. Вважаю, що це найвища оцінка, яку отримав, може, за все попереднє життя. Мені приємно, що ота команда однодумців, яку я починав формувати ще 1979 року, на 80 відсотків не змінилася. Нині я в своїй родині, і хочу, щоб вона, як і Україна, була заможнішою, міцнішою.

—На ваш погляд, чому оці, здавалося б, зрозумілі всім принципи організації, орієнтації виробництва на довготривалу економічну напів держави?

—Стабілізація в Україні була тоді, коли люди розуміють старе прислів'я: «Чого дурні — бо біди, а чого білі — тому що дурні». Народ України працьовитий, талановитий. Але доти, доки більшість не зрозуміє, що економіку роблять фахівці, а політику — політики, а не навпаки, час стабілізації передбачити неможливо. Люди часто обирають популярні-обманливі. Потім гірко шкодують. Програв від того й Україна.

—Я гадаю, ви у житті все-таки залишаєтесь політиком...

—Я не заперечую цього. Своє місце в політиці я бачу на своїй роботі. Вважаю, що найкраща політика — це якомога більше відрахувати до бюджету України. Це і намагаємось робити з колективом.

Розмову провів
Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Не ховайте ваші гроші по банках та кутах

У РІЗНИХ країнах світу нова кредитний спільк збігається з періодом великої депресії, економічного розладу, політичної нестабільності. Це цілком обґрунтовано. Створені за принципом добровільного об'єднання громадян, такі спілки допомагали своїм членам не тільки утриматися на плаву, а й одержати достатню фінансову базу за порівняно короткий час.

Таку еволюцію розвитку можна прослідкувати на прикладі однієї з найбільш кредитних спілок США КС фірми «Бойнт». Створена 1935 року працівниками фірми вона спочатку мала у своєму активі всього 12 доларів. Сьогодні актив КС «Бойнт», котра об'єднує більш як 500 000 чоловік, становить 1,3 мільярда доларів. Саме завдяки спільному кредиту і постійній законодавчій підтримці уряду, КС в Америці поступово стають конкурентами комерційних банків. Аналогічним чином кооперативний рух розвивався й у Канаді, й в Ірландії, Австралії, де членими КС є більш як 40% населення.

Але в Україні поки навряд якась з майже 200 зареєстрованих КС може похвалитися подібним благополуччям. Самий рух кооперативів внесків людей середнього і малого достатку ще тільки розвивається. Виникнення кредитних спілок України багато в чому спричинило українська діаспора США та Канади. Саме за її допомогою на початку 90-х років лідери кооперативного руху в Україні готували тимчасовий президентський указ, розробляли робочі програми. Найближчим часом в Києві відкривається філія однієї з найбільш американських страхових компаній «КЮ-НА».

Сьогодні у нас дехто помилково порівнює КС з комерційними банками. Але ж КС — це неприбуткові суспільно-фінансові організації, прощай тут обертаються гроші, коду вживаються засади перед тим, хто найбільше цього потребує. Відсоткові ставки на кредити і внески визначають самі члени КС. Управління спілками колегіальне, причому всі члени рівні. Незалежно від розміру грошового внеску.

Ставши своєрідною паличкою-виручалочкою для малоимущих верств населення, КС одночасно є економічним лікнепом. За своєю суттю, КС — це народні банки, де гарантом збереження і зростання ваших заощаджень є ви самі.

Що ж для комерційних банків, то вони — для людей по-справжньому багатих. Іх сьогодні, згідно з офіційною статистикою, усього 10–12%. А як бути решті громадян, які перебувають коли не за межею бідності, то на самій її осові? Очевидно, що шлях до їх добробуту, як і до добробуту країни, проходить через кооператив. І проект закону про кредитні спілки України, що готується до розгляду, у цьому плані обнаділює.

Тетяна АРЦШЕВСЬКА,
журналіст.

3 пошуку ілюзій — «ходою планів»

ВІЛЧАЙДУШНІ спроби перейти до ринкових відносин почалися зі стійкої думки свого старого, яке вже тоді, що було задумано до господарського механізму мисливців хаті, вважалося застарілим, консервативним, шкідливим для поступального розвитку суспільства. Під «дмаксію меч» ринкових перетворень потрапили й система планування. А економіка функціонує, точніше — агонізує у севеоринковій стихії, окремо від прийнятних і наступного дня забутих заходів з її стабілізації, розвитку...

Хотілося б навести деякі міркування щодо планів і їх ролі в житті держави, особливо в економічній. Звичайно, план повинен бути обґрунтований й мати сили закону. Інакше як же ми наповнимо дохідну частину бюджету. Адже немає ніякого документа, який визначав би роботу всього народногосподарського комплексу держави та результати цієї роботи, відображені в цифрах прибутку. Тому дохідна частина бюджету останніми роками завжди значно менша (мало не наполовину) від прогнозованої. Дірки в бюджеті намагаються судорожно латати непередбачуваним раніше підвищенням розмірів податків, що призводить до нового спаду виробництва, відлякує від нього підприємців та іноземних інвесторів.

До речі, під час підготовки бюджету показники потрібно встановлювати у фактичних ці-

нах без врахування темпів інфляції. Тоді це буде реальна бюджетна політика. Коли через деякий час показники потраплять під коритувальну дію інфляційних процесів, це автоматично впливатиме і на доходи, і на витрати частини бюджету. Причому на витрати в значно більших обсягах через інфляцію в більшому проміжку часу. Тому реально така ситуація призведе до зменшення бюджетного дефіциту. Відбудеться своєрідне підстрахування бюджету від інших нестрахувалів, хоча й за рахунок деякого зменшення реальної вартості його витратної частини.

А наповнити ту скриньку, з якої черпатимуть і до витратної частини бюджету, і для всіх пільг, дотаций на захист населення можливо й досвід з цього масово лише з ефективного виконання тих чи інших економічних заходів. Спланованих.

Тому потрібно змінити пріоритети: від розподілу перейти до виміня заробити гроші, вести ефективну господарську діяльність.

А добрий господар планує завжди.

Положення про державний контракт як державне замовлення не замінити документів планового характеру, де визначено мету та шляхи її досягнення.

Потрібні лише три документи на рівні держави та її регіонів: концепція розвитку, довгострокова програма реалізації цієї концепції та планів, які забезпечували б розвиток територій і держави в цілому.

Ніякі інвестиції й дотатки без плану, що треба зробити, як з користю використати гроші, нікому не потрібні, вони навіть шкідливі, бо «розматюють» працівників усіх ланк від простого робітника до міністра й вище. Створюється ілюзія, що в такий спосіб можна прожити: пош надати, пош (борг тощо) протягти...

Особливо важлива роль планування в аграрному секторі економіки. Тут потрібно поводитися в розвинених країнах, що належать до так званого вільного ринку. Для прикладу наведу цитату з документа, розробленого аналітиками Німеччини «Міжнародна панорама. Світ на рубежі XXI століття». У ньому сказано: «Успіхи в сільському господарстві є наслідком політики, яку

проводять розвинені держави Заходу з 50-х років. Уряди цих країн використали один і той же спосіб: вони вилучили аграрний сектор з ринкової економіки... Йому не треба було утвердити себе в конкуренції на вільному ринку — вибір посівної культури залежав лише від державних закупівельних цін».

Ось так, «вилучили з ринку»... А ми, навапи, дедаль більше штовпаємо до дикого стихійного ринку наше вкрай зuboже село.

Самі плани треба будувати на основі зрозумілого аналізу. Кожний його розділ, пункт чи показник має пройти такі головні етапи від задуру про розроблення плану до кінцевої мети та зняття з контролю:

1. Мета. 2. Аналітичне дослідження. 3. Індикативний прогноз на перспективу (без зовнішнього впливу на ситуацію). 4. Плановий показник відповідно до концепції розвитку, програми з її впровадження в регіоні та реальної ситуації (враховуючи чинники зовнішнього та внутрішнього впливу на показник). 5. Корекція залежно від ситуації, що має комплексний характер, враховуючи інші показники плану. 6. Звітність про використання і прийняття рішення про зняття показника з контролю.

Володимир САВЧЕНКО,
академік Академії економічних наук України.

Со склада в Киеве. Самые низкие цены! Компрессоры и запчасти к ним:

- ✓ дизельные ПР-12
- ✓ электрические 6ВВ-25/9, ВПЗ-20/9, 2ВД-12/2,2
- ✓ для мукомолов ВР - 8/2,2
- ✓ бульдозеры Т-170

Возможен бартер
Тел.: (044) 227-20-44, 220-81-70
Факс: (044) 220-80-34

Со склада в Киеве. Самые низкие цены! Электропозвучки ЭП-103, Г/П - 1 ТН, и запчасти к ним, тяговые батареи. Возможен бартер

Тел.: (044) 227-20-44,
220-81-70
Факс (044): 220-80-34

НАСОСЫ

ГЛУБИННЫЕ

ЭЦВ 4", 5", 6", 8", 10", 12"

И БЫТОВЫЕ

со складов

в Буче и по Украине

(50 моделей, станции управления

и защиты, гидропривод)

Тел. в Буче: (044) 276-2588

Тел. в Буче: (04497) 5-24-02

Звоните на линию

полезных предложений

Черновицкая обл. Новоселье

03750 2-04-42 2-04-36

Черкасская обл. Лыцкыне

04748 2-26-60 2-24-82

Болховская обл. Горюхи

03359 2-26-33

Хмельницкая обл. Бельск

03446 2-14-50

Чернигов. 03432 2-40-15

Черкасская 0473 4-30-67

Днепропетровская обл. Мелитя Воды

03652 2-52-74 4-06

Черкасская 03723 3-18-64

Ровно 0362 29-69-40

25-76-22

"ПРИПЯТЬ"

Арбитражным судом Луганской области (348037, Луганск, ул. Героев ВОВ, 3а) возбуждены

дела о банкротстве:

1. ЧП «Нанс» (г. Рубежное, ул. Менделеева, 33а, кв. 50, р/с 000468507 в Рубежанском от-

делении Укробанка, дело № 136/10-6).

2. ООО «Донец-Роса» (г. Рубежное, ул. Заводская, 43, р/с 000467946 в Рубежанском от-

делении УСБ, дело № 137/10-6).

3. ПКФ «Антон» (г. Рубежное, ул. 30 лет Победы, 63, р/с 000468233 в УСБ г. Рубежное).

4. ООО «Аякс» (г. Рубежное, ул. Набережная, 4, р/с 000467784 в УСБ г. Лисичанска, де-

ло № 243/11-6).

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

ДО УВАГИ

КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ

ГОЛОВНИХ ІНЖЕНЕРІВ, ГОЛОВНИХ ЕНЕРГЕТИКІВ,

НАЧАЛЬНИКІВ ЕЛЕКТРОЦЕХІВ ТА ЕЛЕКТРОДІЛЬНИЦЬ

Фірма VARTA Batterie AG, Німеччина

запрошує Вас відвідати наш стенд на виставці

"Комп'ютерЕкспо-96"

- джерела безперервного живлення

- апарати гарантованого енергозабезпечення для систем

зв'язку та сигналізації

- комплексні системи гарантованого живлення

обществоваляних центрів та систем управління

технологічними професами (UPS, інвертори, випрямлячі,

конвертори та дизель-генератори)

- стаціонарні, автомобільні, тягові та авіаційні батареї

- приладоди та побутові батарейки та акумулятори

Наше обладнання встановлене та гарантує живлення:

- 19 систем безпеки атомних реакторів українських АЕС

- систем управління урядового зв'язку

- аеропортів "Франкфурт", "Зварткоп" та головного офісу IBM

- Центрального та Печерського вузлів зв'язку, а також систем

Укртелеком у містах Дніпропетровську, Донецьку, Одесі,

Львові, Луганську та інших

- системи енергозабезпечення Палацу "Україна"

- різнобічних систем Газпрому

- систем банків Dresdner Bank і Lloyds Bank

- авіакомпаній "Авіалінії України" та "Руслан"

- Одеської та Донецької залізниць

Продукцію представляють українські підприємства:

концерн "Плутон", фірма "ЕЛПШ", фірма "Селком"

Телефони у Києві: 417-8522, 225-4178

Арбитражний суд Києва порушив справи про банкрутство:

1. МП «Лорум», Київ, вул. Баумана, 8. Р/р 1609723 в Радянсько-

му відділенні УСБ, МФО 322238.

2. ЧП «Грант-АС», Київ, вул. Б. Хмельницького, 62. Р/р 1468520

в АКБ «Славутин», МФО 321466.

3. ТОВ «Інтес», Київ, вул. Салютна, 18/44. Р/р 467221 в регіо-

нальному управлінні АК ПІБ, МФО 321206.

4. ТОВ «Світ», Київ, вул. Глобова, 7, кв. 49.

Просимо кредиторів звертатися у місячний термін за адресою:

252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 В; тел. 216-65-72.

У зв'язку з ліквідацією ППВП «Новотех», розташованого в Кіро-

вограді на вул. Дзержинського, 37, претензії кредиторів приймають-

ся за адресою: 316050, Кіровоград, вул. Дзержинського, 37, протягом

двох місяців з моменту оголошення про ліквідацію.

РИЗОГРАФ — современная множительная техника

Легко, как на ксероксе,
продуктивно и дешево,
как в типографии.

— высокая скорость
печати — 1000
листо в 8
минут

— низкая
собственная
печати (около
0.003 \$ за
лист А 4 при
тираже 2000
копий и больше)

— неприхотливость в
отношении бумаги,
плотность — 46-210 г/кв.м

— двусторонний компью-
терный интерфейс:
сканирование и печать

— разрешающая способность
обработки изображений —
400 DPI

— многокрасочная печать — краски
12 цветов

— формат бумаги А 6 — А 3

— низкие затраты электроэнергии —
300-350 Вт

— высокая надежность, ресурс
до 8 млн. копий

— абсолютная экологическая чистота

— впечатляющая простота обслуживания

Наша
партнеры
в Украине:

Киев (044) 216-81-56,
295-52-18, 244-58-62,
268-73-74, 269-20-10

Харьков (0572) 12-80-40
Полтава (0532) 18-31-81
Симферополь (0652) 29-24-44
Днепропетровск (0562) 47-08-67

Демонстрационный зал
находится по адресу:
ул. Дмитрия, 30.

Тел.: (044) 211-45-64, 216-42-98

Представительство RISO (Deutschland) GmbH в Украине
г. Киев, ул. Мельникова, 36/1 тел./факс: (044) 211-45-64

Информация о втором выпуске акций АО «БУРАН»

I. Характеристика эмитента

1.1. Фирменное наименование: акционерное общество открытого типа «Буран».

1.2. Адрес: Украина, 340011, Донецк, ул. Киро-

ва.

1.3. Дата основания: распоряжение о регистра-
ции акционерного общества № 192 от 08.07.1994 г.
выдано исполнительным комитетом Кировского ра-
йонного совета народных депутатов.

1.4. Основные направления деятельности:
— производство и реализация горношахтного
оборудования;

— производство товаров народного потребления;

— выполнение строительных, ремонтно-строи-
тельных, проектно-конструкторских, пусконаладоч-
ных и монтажных работ;

— оказание научно-технических, консультатив-
ных и маркетинговых услуг, а также другие виды
услуг, не противоречащие законодательству.

1.5. Размер уставного фонда общества 38 439
375 000 крб.

II. Данные о второй эмиссии

ценных бумаг

2.1. Решение о втором выпуске акций АО «Бу-
ран» принято на общем собрании акционеров (про-
токол № 2 от 20.06.1996 г.).

2.2. Цель выпуска акций новой эмиссии: увеличе-
ние уставного фонда в связи с индексацией основ-
ных фондов путем увеличения номинальной стои-
мости акций.

Категории акций — простые именные, номиналь-
ная стоимость — 1 235 000 крб, количество акций
— 31 125 шт., объем эмиссии — 38 439 375 000
крб. Выпускаемые акции — серии А, номера
00001—31125.

2.3. Права акционеров при выпуске акций новой
номинальной стоимости: акционер имеет право
принимать участие в управлении акционерным обще-
ством, избирать и быть избранным в органы управле-
ния акционерным обществом; получать часть при-
были в виде дивидендов; получать информацию о
деятельности общества.

2.4. Акции первого выпуска обмениваются на ак-
ции новой номинальной стоимости.

2.5. Дивиденды по акциям выплачиваются один
раз в год после проведения годового собрания ак-
ционеров в течение трех месяцев, исходя из резуль-
татов деятельности общества за прошедший год.

2.6. Акционеру на сумму его номинальную стои-
мости акций, которые ему принадлежат, выдается
сертификат.

2.7. Телефон для справок (0622) 90-83-67
(факс).

Изменения и дополнения к проспекту эмиссии акций

АБ «Аллонж»

Установить срок начала подписки на акции АБ «Аллонж» пятого выпуска 15 октября
1996 года (протокол № 18 от 12.09.96 общего собрания акционеров).

Определить, что акции АБ «Аллонж» выпускаются в бумажной форме с выдачей сер-
тификатов серий IV-A и IV-B.

Баланс АБ «Аллонж» по состоянию на 1.01.96 г. (в млн. крб.):

АКТИВ	
1. Касса и корсчет в НБУ	2379
2. Кредиты, выданные банком	
из них долгосрочные	1682
прочие	20393
3. Основные средства и капиталовложения	1417
4. Дебиторы	480
5. Расходы будущих периодов	3051
6. Отвлеченные средства за счет прибыли	2294
Баланс	31696

ПАССИВ	
1. Уставный фонд	10000
2. Резервный фонд	568
3. Другие фонды	1634
4. Расчетные и текущие счета клиентов	7505
5. Депозиты юридических лиц	4875
6. Вклады граждан	1560
7. Межбанковский кредит	1030
8. Прочие кредиторы	1363
9. Доходы будущих периодов	885
10. Прибыль	2294
Баланс	31696

У номер

● Сімферополь

Почекаємо — побачимо

Понад 400 представників трудових колективів взяли участь у роботі зборів, які організувала Федерація незалежних профспілок Криму. Йшлося про спад у промисловому і сільськогосподарському виробництві, про великі затримки з виплатою заробітної плати.

Збори закликали всі трудові колективи, профспілкові органи усіх рівнів підтримати заплановану на 17 жовтня всеукраїнську акцію протесту проти масової невивплати зарплати, якщо ситуація не зміниться на краще — вдатися до проведення страйків.

● Кіровоград

А інвалідам
коляски такі потрібні

Випуск нової продукції — колясок для інвалідів розпочало відкриті акціонерне товариство «Дружмаш». Вони майже повністю відповідають зарубіжним аналогам. Та, виготовивши першу партію в 200 штук таких потрібних пристроїв за свої кошти, підприємство змушене тимчасово припинити їхнє виробництво. Для проведення реконструкції поточної лінії потрібні значні кошти, а їх немає. Захистили у відповідних інстанціях дружмашівці і документацію на виготовлення автоматизованої системи друківання паспортів та портативних механічних машинок, які теж в Україні досі не випускалися. Та через брак коштів поставити їх на конвеєр не можуть.

● Донецьк

Батарей просять тепла

Опалювальний сезон у Донецьку розпочнеться на тиждень раніше, ніж завжди, — 7 жовтня. Зважаючи на погодні умови, міськвиконком прийняв рішення почати прокрутку опалювальних систем уже з 1 жовтня. До визначеного строку всі майже чотири сотні котельних обласного центру працюватимуть у звичному режимі.

● Львів

Засів на ниві науки

У Львівській академії ветеринарної медицини імені С. Гжицького відбувся міжнародний симпозіум «Україна — Австрія. Сільське господарство: наука і практика». На ньому йшлося про реформування сільського господарства України, впровадження у практику досягнень аграрної науки, науково-технічних розробок.

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України висловлює співчуття голові комісії ЄМЦЮ Івану Григоровичу з приводу передчасної смерті його брата Олексія Григоровича.

Такі гіркі солодкі обжинки

(Початок на 1-й стор.).

Почесним аграріям полюбляється це й тим, що цього року одержано найвищий за всю історію існування області урожай цукристих — у середньому по 200—203 центнери з гектара. Однак навіть ці «мишачі хвости» солодких коренів навряд чи вдасться викопати до морозів. Торік за сприятливої погоди третина урожаю пішла під сніг. Затяжні дощі, погана підготовка техніки, нестача пального та записчасті забур'я, очевидно, «в нікуди» лівую частку сировини.

У катастрофічному становищі й цукрові заводи. Їх в області 23. Найпотужніший, Пальмирський цукрокомбінат, спроможний переробляти за добу до 6 тисяч тонн коренів. Має потужність — по 1250 тонн. У минулі роки з початком виробничого сезону всі підприємства дружно як один розпочинали цукроваріння. Цього року наприкінці вересня тільки чотири заводи змогли нагромадити мінімальну кількість си-

ровини, щоб запустити виробництво. Що буде з рештою переробних підприємств, невідомо. Вже тепер кілька з них оголошено банкрутами. Їм потрібно буде перепрофілюватися. Проте ні проектів, ні коштів на це немає.

— Держава відмовилася від такого стратегічного продукту, яким завжди вважався цукор, — сказав генеральний директор асоціації «Черкасицукор» Георгій Горський. — Навіть у Польщі, де аграрний сектор економіки приватизований, цукрову галузь взято під державну опіку. А нас кинуто напризволяще. Без інвестицій, пільгових кредитів, зрештою, без держзамовлення, галузь не виживе.

І все ж підприємства, побудовані в минулому столітті українськими цукрозаводчиками, ще певний час, звичайно, житимуть, і цукор буде. Однак запровадження Росією податок на додаткову вартість зачинив двері перед українськими виробниками

на зовнішній ринок. На внутрішньому в гіпотетичному виграші (бо відомо, яким солоним потом сільських жінок дістається цукор) будуть лише колективні сільгоспдприємства. Їм виробництво солодкої продукції обходиться дешевше, ніж переробникам. Заводи зостаються у збитках і в боргах.

Загнана у глухий кут непродуманими реформами, цукропереробна галузь самотужки шукає виходу. У Черкаській області наступного року планують об'єднати зусилля КСП і цукроварів, створивши ак-

ціонерні товариства. Чи допоможе це солодкій галузі уникнути цюгорічних гірких результатів, покаже час. Та вже нині керівники-аграрники, реально оцінюючи ситуацію на цукровому ринку й наголошують на істотної скоротити посіви буряків. Щоб не ламати потім голову, куди продати цукор, як розплатитися з боргами.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: а от колись були врожаї...

Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вашому селу підтримку та грошенят побільше

МИНУЛОРОЧНИЙ обсяг імпорту в Україну сільськогосподарської продукції «Made in USA» становив 40 млн. доларів. Доля експорту продукції американських аграрників у країну різко зменшилася — на 3 млн. доларів. На думку Роберта Уолкера, радника нашого міністра сільського господарства та продовольства, сільгосппродукції в цій сфері може бути й інтенсивнішим.

Зацікавлений погляд

А взагалі, за його словами, найчужоземніший державі цілком під силу «наводнити» зовнішній ринок своєю агропродукцією. Треба лише навчитися випускати її якісною, яка б відповідала міжнародним стандартам. Ну й, звичайно, не поспішати «викидати» за кордон сировину. Робити ставку на її перероблення. Такий підхід «зіграє» на ціні й створить нові робочі місця.

Самі американці в плані експорту «плодів» своєї сільгосппродукції нинішнього року планують побити власні досягнення. Обсяг продажу

аграріями виробленої й виготовленої за межі країни, за прогнозами (а вони, на відміну від наших, майже завжди справджуються), «злетить» до 60 мільярдів доларів. Враховуючи долю імпорту, агропродукція принесе Америці 30 мільярдів чистого прибутку.

Втім, не можна сказати, що на ниві партнерства двох держав у галузі сільського господарства цілковитий штиль. Щоправда, таке співробітництво скоріше можна назвати допомогою. За словами Роберта Уолкера, нині Україна посідає перше місце в списку одержувачів технічної допомоги зі Сполучених Штатів. Наші фермери, представники агробізнесу отримали змогу на власні очі побачити систему приватного сільського господарства й ринкову економіку заокеанської держави. Організовано довготривале навчання і для викладачів українських аграрних вузів в університетах Америки.

Починаючи з 1992 року Департамент сільського господарства США видавав на розвиток аграрного сектору України понад 160 млн. доларів. Цього року американська сторона надасть Україні технічну допомогу під реалізацію п'яти проектів. Зокрема —

у сфері генетики великої рогатої худоби та селекції м'ясної й молочного тваринництва. Програму, яка спрямована на покращення поголів'я й стимулює приплив якісного генетичного матеріалу до нашої країни, здійснюють американські експерти спільно з Головним селекційним центром України та черкаським об'єднанням «Прогрес».

З минулого року в шести областях запроваджується інформаційна система, яка дасть змогу фермерам орієнтуватися у цій політиці на сільгосппродукцію як всередині країни, так і на світовому ринку. В чотирьох регіонах — Донецькій, Житомирській, Одеській областях та Криму організують безоплатну інформаційну службу: через комп'ютерну мережу спеціалісти пропонуватимуть фермерам оптимальні варіанти для їхньої діяльності.

На знімку: радник міністра сільського господарства України Роберт Уолкер.

Галина КВІТКА.

Василь Рад —
один з тренерів
«Ференцвароша»

Несподіване запрошення — стати тренером популярного буапештського футбольного клубу «Ференцварош» — отримав колишній гравець київського «Динамо» Василь Рад. Такий був вибір нового головного тренера «Ференцвароша» Золтана Варги, який нещодавно очолює команду і добрав собі нових помічників.

Василь Рад відомий, правда, заочно, ще з часів, коли півзахисник київського «Динамо» виступав на чемпіонаті світу у складі

збірної СРСР, а потім, на початку 90-х років, завершив свою футбольну кар'єру у команді «Ференцварош». До речі, колишній тренер клубу тепер захищає для гравців з України — Сергія Кузнецова і Віктора Ніченка.

— Договір з клубом укладено на один рік з можливим продовженням ще на один, — сказав Василь Рад. — Із Золтаном Варгою, який пройшов неоплачений тренерський курс у Німеччині, в нас спільні погляди на футбол і його організацію. Сподіваюся, досвід, набутий у київському «Динамо», укріпить Валерія Лобановського стануть у добрій пригоді і в моєму новому амбула.

Виступаючи минулої неділі в телепрограмі «Післямова», президент ФК «Динамо» (Київ) Григорій Суркіс сказав, що

перша команда клубу гратиме під керівництвом нового тренера. Мовляв, «Динамо» потрібні наставник з ім'ям та заслугами, який не повинен коштує щось доводити. Пошуками такого фахівця саме і зайняте керівництво ФК «Динамо».

Зіграю останній матч 10-го туру чемпіонату країни з футболу у вищій лізі. Нива (Виница) — Нива (Тернопіль) 0:0. 4000 глядачів.

Наступний тур чемпіонату відбувається 13 жовтня. У турнірі настане перерва, пов'язана з виступами збірних країни. Як відомо, молодіжна команда в п'ятницю на стадіоні «Динамо» (початок о 18.00), а національна збірна наступного дня на НСК «Олімпійський» (початок о 20.00) прийматимуть збірні Португалії у відбір-

Спорст

Угорські гастролі
«Сокола»

Виграши в останньому матчі у бухарестській команді «Стуза» з рахунком 6:2 (1:0, 3:1, 2:1), київський «Сокол» став переможцем міжнародного хокейного турніру, що завершився в угорському місті Секешфехервар. У змаганнях брали участь ще дві угорські команди, які набрали, як і українські хокеїсти, 4 очки. Перше місце київському клубу присуджено за красу різниці забитих і пропущених шайб.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, н. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколлегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.
☎ Редакція не замикає поділля позицію авторів публікацій.
☎ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
й понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 226015.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311180.